La Serventina acadèmia d'Amagar Sella.

Primer lliurament.

Si era el salat Galceran de Cardona, no era el cansat Garcilaso de la Vega

No es que el recercador de la línia de cercar al català vulgui fer que les coses siguin com predetermina, el que passa és una altra cosa ben diferent. Estigueu tranquils que el clau no ha pas d'entrar per la cabota.

El lector potser ja sap que estic estudiant el Quixot, que està resultant ser una mina de preuat metall, però malgrat l'apassionament i el gust que em provoca, a vegades haig de parar, què millor per a espargir-se de tan plaent treball que llegir altres autors?

Doncs, sabeu? Ha saltat una llebre!, i per a estar segur de si val la pena d'enviar a publicar-la, he fet una lleugera recerca que em fa creure que el que ara trobareu pot tenir interès per a vosaltres. En primer lloc dono les gràcies a en Pep Mayolas per haver encetat el tema de Galceran de Cardona i Requesens, més conegut com a Garcilaso de la Vega, però també demano a la bona gent de CCH que si saben que aquest articlet queda fora de lloc que no el publiqui pas.

Sr. Mayolas, encara que no ens coneixem us puc dir amic? Heu encetat en mi un interès en "Garcilaso" que sense el vostre estudi no tindria, no sé com van els vostres treballs sobre el tema, però si em permeteu voldria posar negre sobre blanc tres coses de la primera ègloga, que és un diàleg entre dos pastors, Salici i Nemorós:

1. Els comentaristes més antics, i que bé ho havien de saber, com Lluís Zapata i el "Brocense" deien que "Nemoroso" era Boscà, per que *nemus* és bosc, però Faria i Sousa ja al llunyà 1.688 diu que els dos pastors dialogants son el mateix home, Garcilaso de la Vega, ja que *nemus* també vol dir Vega , així "Salicio (un anagrama de Garcilaso, molt forçat i imperfecte, no us sembla? –a-cil-so, o ---cilaso) que hauria de ser Garlacios o Salragiso per exemple seria Garcilaso i "Nemoroso" seria de la Vega.

2. Heu fet veure les constants connexions del poeta amb Barcelona i Catalunya, els paral·lelismes en la biografia i també, el gran nombre de catalanades presents a la seva obra i que ens expliquen amb la increïble història del castellà antic. Un vers que m'ha fet acabar de despertar en això és el que trobarà el lector a 263 de la primera ègloga que diu "mas convenible suerte" i que "el Brocense" un contemporani que tracta de l'autor va corregir per que lligués amb l'estructura de la resta de versos, deixant-la corregida tan castellanament com ara veureu: " Mas convenible fuera **aquesta** suerte" que en català aparentment donaria un decasíl·lab 4-6-10, també en el cas de que "sort" s'anés avantposant podent escursar-se fins a de nou. Resulta que un altre estudiós d'aquells temps l'Herrera, va advertir-ne el defecte però respectà el text editat. Respectar què, les trampes de la censura? M'estic preguntant sobre el "Brocense" (en que us fa pensar si era realment català aquest nom? en un pinzell per a treure la brossa i la pols), us fa pensar que coneixia el text original català, oi?

3. Si era català, i de la casa de Cardona, i és feia dir "Salicio" tal com s'imprimeix, no caldrà preguntar-se com es fa per poder dir que era un Cardona i vist el nom triat, recordar què hi ha a Cardona que el pugui identificar inequívocament? No se us ha fet molt clar i no heu esclatat a riure? A cas no és la població de la sal, de la muntanya de sal, del Salí, el prodigi natural en aquell temps més apreciat de Catalunya junt amb Montserrat i font de la fortuna familiar?

Llavors quina millor manera d'adoptar un pseudònim que un que ens faci pensar en la sal?. El que no sabem és si en l'original català no editat era Salici, Salicio, Saliciu, Salicius o Salicium, cosa que també ens passa amb Nemorós, Nemoroso, Nemorosu, Nemorosus o Nemorosum. Per a intentar-ho caldrà segurament refer alguna de les composicions que li van traduir.

L'altre nom que queda, Nemorós, pot ser en Boscà tal com deien els contemporànis i el resultats és perfecte, ja que vol dir bosc, però si escoltem les teories del monòleg i anem a Requesens (que no era feu de la seva família) que hi veurem? Un gran bosc, abans explotació forestal i ara parc natural.

Crec que a partir d'ara els que estimen la poesia del príncep dels poetes espanyols, abans que Castella es quedés aquest concepte, podran discutir amb passió o amb lament i plor, al seu gust, què volia dir en Cardona a en Boscà, o l'Albà. I anar discutint si realment era el Tajo, o el riu que feia salivar els escriptors d'amorosa poesia, el bucòlic Besós.

Lluís Mª Mandado i Rossell
Recercador del CCH